



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Privind abrogarea subpunctelor 2) și 3) ale punctului 59
din Statutul disciplinar al polițistului**

În temeiul prevederilor articolului 28¹ din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art.86), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se abrogă subpunctele 2) și 3) ale punctului 59 din Statutul disciplinar al Polițistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 502 din 9 iulie 2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 146-151, art. 592).

Prim-ministru

PAVEL FILIP

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii Guvernului
privind abrogarea subpct. 2) și 3) al pct. 59 din Statutul disciplinar al polițistului,
aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 502 din 9 iulie 2013

În conformitate cu prevederile pct. 58 al Statutului disciplinar al polițistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 502 din 09 iulie 2013 relevăm că persoana, în privința căreia se desfășoară ancheta de serviciu, este în drept să prezinte persoanei care efectuează ancheta de serviciu probele pe care le consideră necesare, în vederea demonstrării nevinovăției sale sau care pot influența la aplicarea unei sancțiuni disciplinare mai blînde, la finalizarea anchetei de serviciu, să facă cunoștință cu ordinul și materialele anchetei, cu respectarea legislației privind secretul de stat și protecția datelor cu caracter personal, să conteste acțiunile persoanei care efectuează ancheta de serviciu și deciziile adoptate în cadrul acesteia, la conducătorul subdiviziunii care a dispus efectuarea anchetei de serviciu, iar după caz, la conducătorul ierarhic superior.

În cadrul anchetei de serviciu, participarea la un proces contradictoriu, potrivit pct.58 al Statutului disciplinar al polițistului, este un drept al persoanei examinate sub aspect disciplinar și nu o obligație a angajatorului.

Însă, în conformitate cu prevederile pct. 59 al Statutului prenotat, este reglementată obligativitatea persoanei în privința căreia se desfășoară ancheta de serviciu să prezinte explicații scrise cu privire la încălcarea comisă și să motiveze în scris refuzul de a da explicații referitor la abaterea disciplinară comisă.

Astfel, pe de o parte, i-a fost oferită posibilitatea persoanei supuse anchetei de serviciu să contribuie activ la stabilirea adevărului și demonstrarea nevinovăției sale, iar pe de o altă parte obligă angajatorul să ceară o explicație salariatului privind fapta comisă.

Prin urmare, a fost sesizată Curtea Constituțională să se expună asupra constituționalității acestui aspect.

La 14 septembrie 2016, Curtea Constituțională a adoptat Hotărîrea nr. 24 prin care a declarat neconstituțional subpct. 2) și 3) al pct. 59 din Statutul disciplinar al polițistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 502 din 9 iulie 2013.

Aplicînd prevederile art. 28¹ din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, precum și cele ale pct. 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 1662 din 23 decembrie 2002 privind modul de executare a hotărîrilor Curții Constituționale, Ministerul Afacerilor Interne a elaborat proiectul hotărîrii Guvernului privind abrogarea subpct. 2) și 3) al pct. 59 din Statutul disciplinar al polițistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 502 din 9 iulie 2013.

Reieșind din hotărîrea Curții Constituționale, dreptul la tăcere este un element al dreptului la apărare, constituie o exigență inerentă a procesului echitabil și se află în conexiune cu prezumția nevinovăției.

Articolul 14 pct.3 lit.g) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice garantează dreptul persoanei acuzate la tăcere.

Astfel, orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale are dreptul să nu fie silită să mărturisească împotriva sa sau să-și recunoască vinovăția.

Deși articolul 6 al Convenției Europene nu menționează în mod expres dreptul de a păstra tăcerea și una din componentele lui - dreptul de a nu contribui la propria incriminare, Curtea Europeană în jurisprudența sa, a menționat că dreptul la un proces echitabil include și „dreptul pentru orice acuzat, în sens autonom, de a păstra tăcerea și de a nu încerca să contribuie la propria incriminare” (*cauza Funke vs Franța*, 25 februarie 1993)

Curtea a reținut că, garantarea acestui drept de normele internaționale este justificată în special, de necesitatea de a proteja acuzatul împotriva abuzurilor din partea autorităților, ceea ce permite evitarea erorilor judiciare și într-un final asigurarea unui proces echitabil.

Pentru a stabili dacă esența dreptului de a tăcea și a privilegiului de a nu se autoincrimina a fost încălcată, instanța trebuie să țină cont de natura și gradul de constrângere utilizat pentru a obține mărturia, existența oricăror garanții de procedură corespunzătoare, precum și scopul utilizării materialelor dobândite în acest mod (*cauza O'Halloran și Francis vs. Regatul Unit*)

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene, „dreptul de a păstra tăcerea nu este unul absolut” (*cauza Weh vs. Austria*, 8 iulie 2004), deși el este incompatibil cu imunitatea de a baza o condamnare în exclusivitate sau în mod esențial pe tăcerea acuzatului sau pe refuzul lui de a răspunde la întrebări sau de a depune mărturii, este evident că un asemenea privilegiu nu ar trebui să împiedice de a lua în considerație tăcerea acuzatului, în situații care în mod vădit cer o explicație din partea lui (*cauza John Murray vs. Regatul Unit*, 8 februarie 1996).

În contextul celor expuse, Curtea a relevat că prevederile legale care stabilesc obligativitatea de a audia polițistul în cadrul anchetei de serviciu (procedurii disciplinare) au drept scop asigurarea unei anchete efective și contribuie la apărarea poziției persoanei supuse anchetei de serviciu. Or, actuala redacție a acestor norme nu poate fi interpretată în sensul în care contribuie la propria acuzare și încalcă principiul prezumției de nevinovăție și, implicit, dreptul la tăcere.

În același timp, Curtea a constatat că prevederile pct. 59 subpct. 2) din Statutul disciplinar al polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.502 din 9 iulie 2013, contrar prevederilor cuprinse în art.55 alin.(2) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, pun în sarcina angajatului obligativitatea prezentării explicațiilor scrise cu privire la încălcarea comisă, iar în cazul refuzului de a da explicații prevederile subpct.3) obligă persoana să motiveze în scris refuzul.

Prin urmare, Curtea consideră necesar să reitereze că dreptul la tăcere implică dreptul persoanei de a nu fi silită să mărturisească împotriva sa sau să-și recunoască vinovăția.

În aceste condiții, deși la ridicarea excepției autorul sesizării nu a invocat neconstituționalitatea subpct.3) de la pct.59, menționat *supra*, Curtea a constatat că acesta se află în conexiune cu subpct.2) și contravin prevederilor legale, afectează dreptul persoanei de a nu mărturisi împotriva sa, contrar garanțiilor consfințite în Constituție, precum și în Convenția Europeană, fapt pentru care au fost declarate neconstituționale.

Ministru



Alexandru JIZDAN